

לד:

עין משפט‏ **נר מצוה**

עא א ב מיי פ'ו מהל'
טוען ונטען הלכה ז'
סמג עשין 5 טוש"ע חו"מ
סימן עט סעיף ד:
עב ג מיי
שס הלכה ד'
טוש"ע שס סעיף יא
[ומי' ע סעיף ב:]

רבינו חננאל

והלל אומר לא היו דברים מעולם.
הוחזק כפרן וחייב.
אין שקלי ודידי שקלי. ואפילו [באן] עדים שראוהו שנתן לו פטור:
ההוא דאמר ליה לחבריה מנה מניתי לך בצד עמוד זה א"ל לא עמדיתי בצד עמוד זה וקמו ביה סהדי דאשתיין מיא בצד עמוד זה.
אמר ר' שמעון בן לקיש הוחזק כפרן.
אמר רב נחמן ר"ש צמילתיה דעשה צו מושבע כנשבע צשצועת העדות היינו משום לזכתר דקיס ליה ג"ש
הוי הכי דהא כל כמה דלא קיס ליה ג"ש ע"כ צמה מצינו לא מני למילף דליכא למיפרכ דמה לפקדון שכן עשה צו נשים כאנשים:
ל'יגמר
נמי שבועות הפקדון ב'ו.
פי' ליגמר מיניה צמה מצינו כדפי' לעיל וא"ת כל כמה דלא ידע הכא דמויד כשוגג היכי מני גמר הא ליכא למיפרכ מה לשצועת העדות שכן עשה צו מויד כשוגג וי"ל דהשתא נמי מתרוייחו פריך ורישא דמילתא נקט:

מעילה נהגה קרוב חומש

וְעֵדִים רֹאִין אוֹתוֹ מִבְּחוּץ. שאם היו מצפנים היו יודעים אם היה פרעון או הלואה וצקונטרס פירש שע"י שהם צמוץ לא הכיר צהם הנמצע: **אֵתָן** סהדי ואמרו דהשתין מים בצד עמוד זה אמר ר"ץ הוחזק כפרן. וא"ת צרים צ"מ (דף ג.) דלומר מנה לי צידך והלא אומר אין לך צידי כלום והעדים מעידים שחייב לו ו' ישלם לו הני וישצע על השאר והשתא יהא הוחזק כפרן ויפרע הכל דלא גרע עדות שהעידו שחייב ו' מדהשתיין דהכא וי"ל דהכא דקאמר לא עברתי צלד עמוד זה משמע דצעי למימר דאס עברתי מעולם צלד עמוד זה אני חייב ולכן הוי כפרן צכל כשהעידו עדים שהשתיין צלד עמוד זה אכל התם לא הוחזק כפרן אלא צני' ואותם פורע:
ב'י היכי דגמר שבועות העדות מושבעות הפקדון. תימנה דלמא הא דנקט ר"ש צמילתיה דעשה צו מושבע כנשבע צשצועת העדות היינו משום לזכתר דקיס ליה ג"ש
הוי הכי דהא כל כמה דלא קיס ליה ג"ש ע"כ צמה מצינו לא מני למילף דליכא למיפרכ דמה לפקדון שכן עשה צו נשים כאנשים:
ל'יגמר
נמי שבועות הפקדון ב'ו.
פי' ליגמר מיניה צמה מצינו כדפי' לעיל וא"ת כל כמה דלא ידע הכא דמויד כשוגג היכי מני גמר הא ליכא למיפרכ מה לשצועת העדות שכן עשה צו מויד כשוגג וי"ל דהשתא נמי מתרוייחו פריך ורישא דמילתא נקט:

פקדון נמי לא כתיבי ביה ונעלם.

תימנה היכי מדמי פקדון לעדות דהתם כתיבי גבי ציטוי וטומאת מקדש וקדשיו דכתיבי צהו ונעלם וצדידיה לא כתיבי דליכא למימר דאכתי לא מסיק אדעתיה עד לצסוף מדקאמר צסמוץ אדגמר ממעילה נגמר מעדות משמע דפשיטא ליה צעדות טפי מצפקדון מטעמא דפרי' ומיהו י"ל דהא דפשיטא ליה צעדות טפי משום דלא שיץ למילף עדות ממעילה כמו פקדון דלא דמי למעילה:

הנך נפישין. היינו כל כמה דלא קיס להו ג"ש דתחטא אית לן למילף טפי ממעילה צמה מצינו משום דנפישין אצל צנתר דקיס לן ג"ש ילפינן מעדות אע"ג דקיס לן נפישין כדאמרינן צפ' ד' מחוסרי כפרה (כריכות דף ט.) דג"ש עדיפא דמעילה ממעילה לאו ג"ש היא ותימנה כיוון דר"ש גמר ג"ש מני"ל לרצא צר אימי צסמוץ דקאמר מאן תנא שצועת הפקדון לא ניתן וזוניה לכפרה ר"ש היא הא אין ג"ש למחלה ואפי' היתה קבלה צידו מ"מ תקשי דמאי טעמא דר"ש ושמא קסבר דמעילה מעילה ג"ש היא:

אלו

פקדון שוגג אין מויד לא אף עדות שוגג אין מויד לא

משצינן עליה. ומשני דלמא כי פריך מויד כשוגג פריך צמויד כשוגג הוא דס"ל כי פירכיה קמייחא ואפי' צתר ג"ש משום דגמר לה ממעילה דלא עשה צה מויד כשוגג ויחיא ליה לגמרה ממעילה לפטורא ולא מעדות לחיוצא משום דהנך נפישין כדאמרנין לעיל שכן מעילה צכל נהנה צקצוע חומש ואשם אצל מושצע כנשצע מילף יליף פקדון מעדות ולא ס"ל כפירכיה מדקמא ליה ג"ש וליכא חוכא:
ופריקינן **וסיהדר עדום** ב'ו'. כלומר היינו חוכא צנתר דגמר פקדון ממעילה למויד דלאו כשוגג היכי פריך תאמר צעדות שעשה צו מויד כשוגג צתר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא ליהדר עדות וילייף מפקדון למויד דלא כשוגג דהא ילפא פקדון ממעילה:

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

ועדים רואין אותו אופו מצחוץ. ולא הכיר הנמצע צהם:
הוחזק כפרן. שהרי ראו אלו שמנה לו ואע"פ שאינן יודעין אם הלואה אם ממתנה נעשה כפרן צצצר שהרי אמר לו לא היו דצרים מעולם ואין נאמן עוד צשצועה:
המנונא אם שאתה מחכים את רצך:
כל מילפא דלא רמיא עליה דאיניש. כי האכ שאין לאדם לשום אל לבו כל המקומות שהוא משתיין שס מים להיות זכור עליהן:
מחכו עלה צמערצא. אהא דר"ש דגמר מפקדון צג"ש דתחטא תחטא:
צק'ו מייתי לה. מיניה וציה ולית ליה ג"ש:
ממעילה גמר לה. נאמר כאן (ויקרא ה) ומעלה מעל ונאמר להלן (שס) כי תמעול מעל:
נגמרה מעדות. לחיוצא צג"ש דתחטא תחטא:
שכן מעילה צכל נהנה צקצוע חומש ואשם. צשניהם נאמר מעילה ושיניהם נוהגים צכל אצל עדות אינו נוהג אלא צרואיין להעיד ושיניהם נהנו צעצירה צצידים זה נהנה מן ההקדש וזה כפר ממון לאפקוי עדות שלא נהנה ושיניהם צקצקין צקצוע ועדות צעולה ויווד ושיניהם צחומש ואשם ועדות צחטאט ואין שס חומש:
שכן חטא הדיוט צשצועה סנעיה וכפריה ואואין. צשניהם נאמר תחטא ודינו עס ההדיוט אצל מעילה דינו עס ההקדש ושיניהם צשצועה וע"י תציעה וכפריה הן צצאין וצשניהם נאמר אואין מה שאין כן צמעילה:
הנך נפישין. דתצעיה וכפריה חדא היא:
מכדי ר"ש ג"ש. דתחטא תחטא גמיר דקתני סיפא דמילתיה ת"ל תחטא תחטא לג"ש אמאי פריך צרישא לא עשה צו מושצע כנשצע ומויד כשוגג כי היכי דגמר עדות מפקדון לענין שאינו מדצר אלא מתציעת ממון נגמר נמי פקדון מעדות למושצע כנשצע ומויד כשוגג:
דלמא כי פריך. שכן לא עשה ב'ו':
תקמי דסיקוס ליה ג"ש. צתחלת משנתו כשהיה צא ללמדה צצנין אצ דחייב כאן וחייב ללמודה צצנין אצל צנתר דקמא ליה ג"ש צפקדון אצל צנתר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא לא שמעינן ליה דפרכה והאי דפרכה צרישא לאו משום דס"ל (הא דהוא) ^א גמיר ג"ש מרצו אלא להודיענן צמה שהוכיך ג"ש לכמוצ שלא תאמר למה הוצרכה והלא יש ללמד צמה מצינו לפיכך התחיל ללמדה תחלה צצנין אצ והודיע תשוצות שיש להשיצ עליו לכך הוצרכה ג"ש וכן דרך תנאים

וספרי וספרא:
ולא. פריך צתמיה. כלומר וצתר דקמא לא הוה פריך כלומר דיליף הא נמי צג"ש שעשה צו מושצע כנשצע ומויד כשוגג:
והא אמר להו רצא צר אימי ב'ו'. צפרק שצועת הפקדון ^א:
ר"ש היא. דאמר לא עשה צו מויד כשוגג אלמא ס"ל כי פירכיה והא דלא פרכה לג"ש צהא פירכא צתר דקמא ליה משום דג"ש מופנה היא ואין לה פירכיה קמייחא ואפי' צתר ג"ש משום דגמר לה ממעילה דלא עשה צה מויד כשוגג ויחיא ליה לגמרה ממעילה לפטורא ולא מעדות לחיוצא משום דהנך נפישין כדאמרנין לעיל שכן מעילה צכל נהנה צקצוע חומש ואשם אצל מושצע כנשצע מילף יליף פקדון מעדות ולא ס"ל כפירכיה מדקמא ליה ג"ש וליכא חוכא:
ופריקינן **וסיהדר עדום** ב'ו'. כלומר היינו חוכא צנתר דגמר פקדון ממעילה למויד דלאו כשוגג היכי פריך תאמר צעדות שעשה צו מויד כשוגג צתר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא ליהדר עדות וילייף מפקדון למויד דלא כשוגג דהא ילפא פקדון ממעילה:

ומשני דלמא כי פריך מויד כשוגג פריך צמויד כשוגג הוא דס"ל כי פירכיה קמייחא ואפי' צתר ג"ש משום דגמר לה ממעילה דלא עשה צה מויד כשוגג ויחיא ליה לגמרה ממעילה לפטורא ולא מעדות לחיוצא משום דהנך נפישין כדאמרנין לעיל שכן מעילה צכל נהנה צקצוע חומש ואשם אצל מושצע כנשצע מילף יליף פקדון מעדות ולא ס"ל כפירכיה מדקמא ליה ג"ש וליכא חוכא:
ופריקינן **וסיהדר עדום** ב'ו'. כלומר היינו חוכא צנתר דגמר פקדון ממעילה למויד דלאו כשוגג היכי פריך תאמר צעדות שעשה צו מויד כשוגג צתר דקמא ליה ג"ש דתחטא תחטא ליהדר עדות וילייף מפקדון למויד דלא כשוגג דהא ילפא פקדון ממעילה:

אלו

מסורת הש"ם

א [נקמן מא: מב. צ"צ לט:].
ב [צלה יד. סנהדרין ח: וש"ט, א]
ג [נקמן לו, ד]
ד [מפקדון דמויד כפ"ל, א]
ה [ג' רש"ל דהא הוי, א]
ו [נקמן לו:].

תורה אור השלם

- ↑ נפש בי תחטא ומעלה מעל בין ובהש צעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עֶשֶׂק אֶת עצמיתו: ויקרא ה כא
- ↑ ונפש בי תחטא וְשָׁמַעְתָּ קוֹל אֱלֹה וְהָא עַד או רָאָה או יָדַע אִם לֹא יָגִיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ: ויקרא ה א

גליון הש"ם

נב' מחכו עליה במעריבא
ע"י משונת רשד"ס חו"ד
סימן תמא:

רבינו חננאל (המשך)

אשם. סימן העדות תחטא הדייטש שבעה אואין (חביעת). ודחי' אדרביה פקדון מעדות הוה ליה למילף דכתיב תחטא חטאט בתריוהו. ואמרנין ממעילה אית ליה למילף שכן תריויהו כתיב בהו מעל ונהגינן בכל אדם באנשים ובנשים ויש להן הנאה המעילה שכן נהנה מן ההקדש ופקדון כמשמעו שכפר בחבירו ולקחו ונהנה בו והן בקרבן קצוע ויש בהן חומש ואשם מה שאין אחד מאלו בשבועת העדות אדרבה מעדות הוה ליה למילף דכתיב בתריויהו תחטא ויש בהן אואין ויש בהן חביעה והן שניהן הדייט ויש בשניהן שבעה למעוטי מעילה שהיא קדש כלומר אכל דבר קדש ונהנה חייב קרבן מעילה. ודחי' הנך מדות דשוה הפקדון למעילה נפישן שהן שש ושל עדות חמש. ואמרנין מאי הוי עלה דחוכא ב'ו'. ופשוטה היא. ואסיקא דיליף רבי שמעון בגי'ש בפקדון [מעדות] דמושבע חייב כנשבע. ויליף ממעילה דמויד בפקדון לאו כשוגג הוא. ואקשינן ותיליף עדות מפקדון לר' שמעון דמויד בעדות לאו כשוגג. ופרקינן

^(א) כל הסגור שיץ לקמן אצל ואמרנין ממעילה אית ב'ו'.